

UPPSLAGET—

Vad är en labyrint?

Det finns två i grunden olika sorters labyrinter. Här förklaras skillnaden och ett förslag ges på hur elever kan rita en egen labyrint. För fortsatt arbete finns mängder av idéer att söka fram på webben.

I SAoL kan vi läsa att en labyrint är ett "invecklat system av gångar". Om vi istället söker en översättning av ordet till engelska får vi både 'labyrinth' och 'maze', där det sistnämnda beskrivs som "virrvarr, irrgång, förvirring". Utifrån detta går det att göra en tydlig uppdelning av två olika slags labyrinter.

Labyrinth

I en labyrinth finns endast en ingång med en väg in till mitten och sedan samma väg ut igen. Det finns bevarade labyrinter som är över 4000 år gamla. Dessa har bland annat lagts med stenar i naturen och senare som golv av mosaik, utmejslade i en gräsmatta eller målade på stora tygstycken. Gångarna är breda så att det är enkelt att gå på dem. En labyrinth kräver inte någon problemlösning, istället ska man gå in i dem med öppet hjärta och sinne. Många känner lugn, frid och ro när de går i labyrinten. De används därför i både terapeutiska och religiösa sammanhang.

Klassisk. Det finns spår av de första labyrinterna i södra Europa och norra Afrika i form av hållristningar. Samma grundläggande design spred sig sedan till större delar av världen som hållristningar, väggmålningar, träskulpturer och på flätade korgar.

Romersk. Under romartiden blev labyrinterna mer komplexa och konstruerades i huvudsak som mosaikgolv i badhus, villor och gravar.

Medeltida. De medeltida labyrinterna får mer geometriska former med först sju kretsar som utökades till elva kretsar. De blev också mer utmanande med exempelvis in- och utgångar åt de fyra väderstrecken.

Nutida. På senare tid har intresset för variationer av dessa labyrinter ökat. Många som söker balans, lugn och ro i en orolig värld promenerar gärna i labyrinter.

Maze

I en maze kan det finnas flera in- och utgångar, ofta med en väg in och en annan ut. Det finns irrgångar och återvändsgränder. Till skillnad från en labyrinth måste den som går in i en maze vara på alerten, särskilt då labyrinten består av häckar, eller högväxande majs, som det inte går att se över. I en välkonstruerad enkelt sammanhängande maze finns det alltid ett säkert sätt att ta sig igenom den, man håller hela tiden ena handen mot en och samma sida under hela promenaden.

Labyrinter i undervisningen

För att tydliggöra geometrin i en klassisk labyrint kan eleverna konstruera egna. Även om variationen inte blir så stor är det en nyttig uppgift att följa en beskrivning och rita så noga

som möjligt. Visst finns det dataprogram och AI som kan göra jobbet, men glädjen och tillfredsställelsen att konstruera en egen labyrint kan bli desto större.

Rita en egen labyrint

1. Rita ett enkelt fyrkantigt kors. Lägg till en hörnvinkel inom varje kvadrant av korset. Placera en punkt i de fyra hörnen av en tänkt kvadrat.

2. Börja högst upp på linjen i mittkorset och rita en båge som förbinder det med den övre delen av linjen till höger om korset. Detta bildar en utgångspunkt för hela labyrintdesignen.

3. Förena den vertikala linjen till vänster om mittkorset med den övre högra pricken.

4. Anslut den övre vänstra punkten till den horisontella linjen i det övre högra hörnet med en större båge.

5. Börja sedan vid varje återstående ledig linje och prick på vänster sida och arbeta systematiskt nedåt längs det framväxande mönstret. Rita längre och längre bågar som ansluter till nästa lediga linje eller prick längs höger sida.

6. Förbind slutligen den vertikala linjen i det nedre vänstra hörnet med basen av det vertikala korset med en lång avslutande, omslutande båge. Utrymmet mellan varje båge bildar nu labyrintens bana.

